C/2024/6817

29.11.2024

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. oktobra 2024

o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Francije

(C/2024/6817)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([2]) ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), s katero je bil vzpostavljen Mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: Mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik Mehanizem pripomore k doseganju gospodarskega in socialnega okrevanja ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, zlasti tistih za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda ter krepitev odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnjega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic.

(2) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bi pripomoglo k doseganju energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetsko učinkovitost. Francija je v svoj

([1]) UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) UL L 306, 23.11.2011, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

nacionalni načrt za okrevanje in odpornost dodala novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje načrta REPowerEU.

(3) Komisija je 16. marca 2023 objavila sporočilo z naslovom Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030, da bi prispevala k odločitvam o politikah in ustvarila okvirne pogoje za povečanje rasti. V sporočilu je opredeljenih devet dejavnikov konkurenčnosti, ki se medsebojno krepijo. Med temi dejavniki se dostop do zasebnega kapitala, raziskave in inovacije, izobraževanje in spretnosti ter delujoč enotni trg poudarjajo kot najpomembnejše prednostne naloge politike za reforme in naložbe za reševanje sedanjih izzivov glede produktivnosti ter za krepitev dolgoročne konkurenčnosti Unije in njenih držav članic. Komisija je 14. februarja 2024 objavila sporočilo z naslovom Letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024. V tem sporočilu so podrobno opisane konkurenčne prednosti in izzivi evropskega enotnega trga, pri čemer se spremlja letni razvoj glede na devet dejavnikov konkurenčnosti.

(4) Komisija je 21. novembra 2023 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2024, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2024. Evropski svet je 22. marca 2024 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2024 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 21. novembra 2023 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2024, v katerem je Francijo opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih lahko prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi mnenje o osnutku proračunskega načrta Francije za leto 2024. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2024 z analizo izvajanja smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([5]) (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju za leto 2024) sprejel 12. aprila 2024, skupno poročilo o zaposlovanju pa 11. marca 2024.

(5) 30. aprila 2024 je začel veljati novi okvir ekonomskega upravljanja Unije. Okvir vključuje novo Uredbo (EU) 2024/1263 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru, spremenjeno Uredbo Sveta (ES) št. 1467/97 ([6]) o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU ([7]) o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. Cilj novega okvira ekonomskega upravljanja je z reformami in naložbami spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, trajnostno in vključujočo rast ter odpornost in preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Novi okvir ekonomskega upravljanja tudi spodbuja nacionalno odgovornost in je usmerjen bolj srednjeročno, hkrati pa je izvrševanje učinkovitejše in doslednejše. Vsaka država članica mora Svetu in Komisiji predložiti nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt vsebuje fiskalne, reformne in naložbene zaveze države članice in zajema obdobje štirih ali petih let, odvisno od rednega trajanja zakonodajnega obdobja v zadevni državi članici. Pot gibanja očiščenih odhodkov ([8]) v nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih mora biti skladna z zahtevami iz Uredbe (EU) 2024/1263, vključno z zahtevami, da se začne dolg sektorja država najpozneje do konca prilagoditvenega obdobja dovolj verjetno zmanjševati ali se še naprej zmanjšuje ali pa ostane na preudarni ravni pod 60 % bruto domačega proizvoda (BDP) ter da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno zmanjša pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe in/ali ohranja pod to vrednostjo. Kadar se država članica zaveže ustreznemu sklopu reform in naložb v skladu z merili iz Uredbe (EU) 2024/1263, se lahko prilagoditveno obdobje podaljša za največ tri leta. V podporo pripravi teh nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov je Komisija 21. junija 2024 objavila smernice o informacijah, ki jih morajo zagotoviti države članice v svojih nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih in letnih poročilih o napredku. Komisija je v skladu s členoma 5 in 36 Uredbe (EU) 2024/1263 državam članicam posredovala referenčne smeri in tehnične informacije, kjer je bilo to ustrezno. Države članice morajo svoje nacionalne srednjeročne fiskalno-strukturne načrte predložiti do 20. septembra 2024, razen če se država članica in Komisija dogovorita o razumnem podaljšanju tega roka.

([5]) Priporočilo Sveta z dne 12. aprila 2024 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2, točka (2), Uredbe (EU) 2024/1263: Očiščeni odhodki pomenijo javnofinančne odhodke brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

Države članice lahko v skladu z nacionalnim pravnim okvirom o osnutku svojih srednjeročnih načrtov razpravljajo z nacionalnimi parlamenti, neodvisne fiskalne institucije lahko prosijo, da izdajo mnenje, ter se lahko posvetujejo s socialnimi partnerji in drugimi nacionalnimi deležniki.

(6) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2024 nadalje razvija v skladu z izvajanjem Mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v zadnjih letih. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020, 2022 in 2023 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, ki so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Francija je 28. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 in v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 13. julija 2021 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Francijo ([9]), ki je bil spremenjen 14. julija 2023 na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 zaradi posodobitve najvišjega finančnega prispevka za nepovratno finančno podporo in vključitve poglavja REPowerEU ([10]). Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, ki ugotavlja, da je Francija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Predpostavlja se, da so mejniki in cilji zadovoljivo izpolnjeni, če zadevna država članica ni razveljavila ukrepov.

(8) Francija je 2. maja 2024 predložila nacionalni reformni program za leto 2024 in program stabilnosti za leto 2024 v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97 ([11]). V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2024 odraža tudi polletno poročanje Francije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.

(9) Komisija je 19. junija 2024 objavila poročilo o državi za Francijo za leto 2024. V njem je ocenila napredek Francije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2023, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Franciji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, kot tudi novimi in nastajajočimi izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Francije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine ter ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

(10) Komisija je za Francijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Glavne ugotovitve ocene makroekonomskih ranljivosti za Francijo, ki so jo pripravile službe Komisije za namene navedene uredbe, so bile objavljene aprila 2024. Komisija je 19. junija 2024 ugotovila, da v Franciji ne obstajajo več makroekonomska neravnotežja. Konkretno, ukrepi politike so pomagali zmanjšati ranljivosti, ki so imele čezmejni pomen in so povezane s konkurenčnostjo v razmerah nizke rasti produktivnosti, vendar se morajo prizadevanja nadaljevati, ranljivosti, povezane z visokim javnim dolgom, pa ostajajo. Cenovna konkurenčnost se je od leta 2021 razvijala ugodno, deloma zaradi nižje inflacije kot v trgovinskih partnericah. Vendar so bili rezultati stroškovne konkurenčnosti bolj mešani, saj so produktivnost dela zavirali začasni dejavniki po krizi zaradi COVID-19, vključno z vztrajnim kopičenjem delovne sile v nekaterih ključnih sektorjih in politikami za povišanje zaposlenosti. Te so v zadnjih letih privedle do močne rasti zaposlovanja. Produktivnost dela in konkurenčnost naj bi se v prihodnje izboljšali, k čemur naj bi prispevale načrtovane naložbe in reforme, ki bi morale podpreti razdolževanje. Dolg zasebnega sektorja se je med krizo zaradi COVID-19 izrazito povečal, vendar so ga spremljali dvig stopnje varčevanja gospodinjstev ter povečanje lastniškega kapitala in kopičenje likvidnostnih rezerv v podjetjih, ki se zdaj uporabljajo. Posojila za naložbe podjetij ostajajo dinamična kljub zaostrenim finančnim pogojem. Javni dolg v BDP se je z okrevanjem BDP od leta 2021 nekoliko zmanjšal, in sicer je leta 2023 znašal nekaj več kot 110 %. V letu

([9]) ST 10162/21 INIT in ST 10162/21 ADD 1.

([10]) Izvedbeni sklep Sveta z dne 14. julija 2023 o spremembi Izvedbenega sklepa z dne13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Francijo (ST 11150/23 INIT in ST 11150/23 ADD 1).

([11]) Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 209, 2.8.1997, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

2024 naj bi ostal na splošno stabilen, v letu 2025 pa naj bi se ponovno povečal zaradi nadaljnjih velikih javnofinančnih primanjkljajev ob nespremenjeni politiki. Odziv politike na ugotovljene ranljivosti, povezane s konkurenčnostjo v razmerah nizke rasti produktivnosti, je bil na splošno ustrezen in bi moral podpirati rast produktivnosti v prihodnjih letih, vendar je treba prizadevanja nadaljevati. Izvajanje načrta za okrevanje in odpornost bo pripomoglo k nadaljnjemu reševanju izzivov na področju konkurenčnosti in hkrati izboljšalo rast produktivnosti. Čeprav so bili sprejeti ukrepi politike za okrepitev javnih financ, so očitno potrebna večja prizadevanja za zmanjšanje visokega javnega dolga. Reformirani Pakt za stabilnost in rast, vključno z uporabo postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, zagotavlja ustrezen in močan nadzorni mehanizem za obravnavanje tveganj za vzdržnost javnih financ.

(11) Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država v Franciji povečal s 4,8 % BDP v letu 2022 na 5,5 % v letu 2023 ([12]), dolg sektorja država pa se je zmanjšal s 111,9 % BDP konec leta 2022 na 110,6 % konec leta 2023. Kot je bilo napovedano v sporočilu Komisije z dne 8. marca 2023 z naslovom Smernice za fiskalno politiko za leto 2024, je Komisija na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z veljavnimi pravnimi določbami izvedla prvi korak za začetek postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Komisija je 19. junija 2024 izdala poročilo na podlagi člena 126(3) Pogodbe. V tem poročilu je bil ocenjen proračunski položaj Francije, saj je primanjkljaj sektorja država v letu 2023 presegel referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe. V poročilu je bilo ugotovljeno, da glede na to oceno in ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora, oblikovanega na podlagi člena 126(4) Pogodbe, Komisija julija 2024 namerava predlagati začetek postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem za v Francijo s priporočilom Svetu za sprejetje sklepa na podlagi člena 126(6) Pogodbe o obstoju čezmernega primanjkljaja v Franciji.

(12) Svet je 12. julija 2022 Franciji priporočil ([13]), naj v letu 2023 zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov pod srednjeročno potencialno rast BDP ([14]), ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Obenem je Franciji priporočil, naj bo pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Franciji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo Mehanizma in drugih skladov Unije. Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnanost ([15]) v letu 2023 v razmerah visoke inflacije restriktivna in je znašala 0,5 % BDP. Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) je imela v letu 2023 restriktiven učinek na fiskalno naravnanost v višini 0,3 % BDP in je bila v skladu s priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma in drugih skladov Unije, so v letu 2023 znašali 0,4 % BDP. Nacionalno financirane naložbe so v letu 2023 znašale 4,1 % BDP, kar pomeni zvišanje za 0,1 odstotne točke v primerjavi z letom 2022. Francija je dodatne naložbe financirala iz Mehanizma in drugih skladov Unije. Financirala je javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost, na primer za razvoj in industrijsko uvajanje rešitev za obnovljivi in nizkoogljični vodik, inovacijske projekte na področju trajnostnih kmetijskih sistemov, reciklirane materiale, inovativne stavbe, digitalizacijo in razogljičenje mobilnosti ter naložbe za toplotno prenovo stavb. Te javne naložbe se delno financirajo iz Mehanizma in drugih skladov Unije.

(13) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije, v programu stabilnosti za leto 2024 predvideva realno rast BDP v višini 1,0 % v letu 2024 in 1,4 % v letu 2025, inflacija, merjena z indeksom cen življenjskih potrebščin (CPI), pa naj bi znašala 2,5 % v letu 2024 in 1,7 % v letu 2025. Primanjkljaj sektorja država naj bi se v letu 2024 zmanjšal na 5,1 % BDP in v letu 2025 na 4,1 % BDP, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 povečal na 112,3 %, do konca leta 2025 pa na 113,1 %. Po letu 2025 naj bi se primanjkljaj sektorja država postopno zmanjšal na 3,6 % BDP v letu 2026 in 2,9 % BDP v letu 2027. Za saldo sektorja država se tako načrtuje, da bo v letu 2027 padel pod referenčno vrednost za primanjkljaj iz Pogodbe, tj. 3 %

([12]) Povečanje primanjkljaja v letu 2023 je bilo predvsem posledica znatnega izpada prihodkov, v manjši meri pa tudi rasti, ki je bila počasnejša od pričakovane.

([13]) Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Francije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 79).

([14]) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 je srednjeročna rast potencialnega proizvoda Francije v letu 2023 na podlagi 10-letne povprečne realne stopnje potencialne rasti in deflatorja BDP za leto 2023 nominalno ocenjena na 6,4 %.

([15]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna Unije. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov (in brez začasnih izrednih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19), vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru Mehanizma in drugih skladov Unije. Negativni predznak kazalnika označuje ekspanzivno fiskalno politiko, pozitivni pa restriktivno.

BDP. Dolg sektorja država kot odstotek BDP pa naj bi se po letu 2025 postopno zmanjšal na 112,9 % v letu 2026 in na 112,0 % v letu 2027.

(14) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi realni BDP zrasel za 0,7 % v letu 2024 in za 1,3 % v letu 2025, inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), pa naj bi znašala 2,5 % v letu 2024 in 2,0 % v letu 2025.

(15) V pomladanski napovedi Komisije 2024 je predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 5,3 % BDP v letu 2024, medtem ko naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do konca leta 2024 povečal na 112,4 %. Zmanjšanje primanjkljaja v letu 2024 je predvsem posledica odprave večine nujnih ukrepov, povezanih z energijo, in prihrankov pri odhodkih v višini 0,3 % BDP, doseženih februarja 2024, ki jih je delno izravnalo predvideno strmo povečanje plačil obresti na javni dolg na približno 2,0 % BDP zaradi višjih stopenj na nove izdaje. Poleg tega projekcija vključuje tudi učinek izrednega davka za proizvajalce energije in izredne finančne dobičke, povezane z energijo, v višini 0,1 % BDP. Povečanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2024 odraža predvsem učinek visokega primarnega primanjkljaja in naraščajočih plačil obresti, medtem ko bi bil učinek zmanjšanja dolga, ki izhaja iz nominalne rasti, bolj zmeren kot v zadnjih letih. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost v letu 2024 restriktivna in naj bi znašala 1,1 % BDP.

(16) Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz Mehanizma v letu 2024 financirali odhodki v višini 0,2 % BDP v primerjavi z 0,2 % BDP v letu 2023. Odhodki, financirani z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma, bodo omogočili visokokakovostne naložbe in reforme za povečanje produktivnosti brez neposrednega učinka na saldo ali dolg sektorja država v Franciji.

(17) Svet je 14. julija 2023 Franciji priporočil ([16]), naj zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov ([17]) v letu 2024 na največ 2,3 %. Države članice so bile pozvane, naj pri izvrševanju svojih proračunov za leto 2023 in pripravi osnutkov proračunskih načrtov za leto 2024 upoštevajo, da bo Komisija na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 Svetu predlagala začetek postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi se nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki Francije v letu 2024 povečali za 1,8 % ([18]), kar je pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. To je skladno s priporočilom Sveta.

(18) Poleg tega je Svet Franciji priporočil, naj ukrepa tako, da v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podporne ukrepe ter pri tem uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Svet je Franciji nadalje priporočil, naj, če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 so neto proračunski stroški ([19]) izrednih energetskih podpornih ukrepov ocenjeni na 0,9 % BDP v letu 2023, v letu 2024 pa naj bi znašali 0,2 % ter v letu 2025 0,0 %. Predvideva se namreč, da bo zgornja meja reguliranih cen električne energije, ki se uveljavlja z znižanjem domačega davka na končno porabo električne energije in neposrednimi subvencijami za nadomestilo dobaviteljem električne energije, ostala veljavna tudi v letu 2024. Če bi se povezani prihranki porabili za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja, kot je priporočil Svet, bi te projekcije pomenile fiskalno prilagoditev v višini 0,6 % BDP v letu 2024, nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki ([20]) pa bi imeli v navedenem letu restriktiven učinek na fiskalno naravnanost v višini 1,0 % BDP. Izredni energetski podporni ukrepi so bili v letih 2023 in 2024 postopoma odpravljeni. To je skladno s priporočilom Sveta. Poleg tega

([16]) Priporočilo Sveta z dne 14. julija 2023 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Francije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Francije za leto 2023 (UL C 312, 1.9.2023, str. 86).

([17]) Očiščeni primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez (i) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (ii) odhodkov za obresti, (iii) odhodkov za ciklično brezposelnost ter (iv) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

([18]) Pri tem se upoštevajo enkratni ukrepi v višini 0,0 % BDP v letu 2024 in - 0,1 % BDP v letu 2023, povezani s sodnimi odločbami.

([19]) Številka predstavlja raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s prihodki in odhodki ter, kadar je ustrezno, brez prihodkov od davkov na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije.

([20]) Ta učinek se meri kot sprememba primarnih odhodkov sektorja država brez (i) dodatnega proračunskega učinka diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (ii) enkratnih odhodkov, (iii) odhodkov za ciklično brezposelnost ter (iv) odhodkov, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz Mehanizma in drugih skladov Unije, glede na srednjeročno (10-letno) povprečno potencialno nominalno stopnjo rasti BDP, izražena kot razmerje do nominalnega BDP.

naj bi se s tem povezani prihranki v celoti uporabili za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. To je prav tako skladno s priporočilom Sveta.

(19) Svet je Franciji poleg tega priporočil, naj ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz Mehanizma in drugih skladov Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda. Glede na pomladansko napoved Komisije 2024 naj bi nacionalno financirane javne naložbe v letu 2024 ostale stabilne in znašale 4,1 % BDP. To je skladno s priporočilom Sveta. Javnofinančni odhodki, ki se financirajo s prihodki iz skladov Unije, vključno z nepovratnimi sredstvi iz Mehanizma, pa naj bi v letu 2024 ostali stabilni pri 0,4 % BDP.

(20) Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, in ob predpostavki nespremenjene politike pomladanska napoved Komisije 2024 v letu 2025 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 5,0 % BDP. Zmanjšanje primanjkljaja v letu 2025 ob nespremenjenih politikah je predvsem posledica ponovnega povečanja pričakovane rasti. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2025 povečal na 113,8 %. Povečanje deleža javnega dolga v BDP je predvsem posledica visokih primarnih primanjkljajev in naraščajočih plačil obresti.

(21) Davčni izdatki v Franciji so številni in pomenijo veliko proračunsko breme. V zakonu o proračunu za leto 2023 je bilo ocenjeno, da so proračunski stroški 465 navedenih davčnih izdatkov v letu 2022 znašali 88 milijard EUR (3,3 % BDP), brez učinka davčnega dobropisa za zaposlovanje in konkurenčnost (*crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi*, CICE), ki je bil leta 2019 ukinjen. Konkretno, v zakonu o proračunu za leto 2023 so bili največji davčni dobropis za raziskave (*crédit d'impôt recherche*, približno 7 milijard EUR), davčni dobropis za zaposlene na domu (*crédit d'impôt pour l'emploi d'un salarié à domicile*, 5,7 milijarde EUR), 10-odstotna olajšava za pokojnine in pokojninske ureditve (*abattement de 10 % sur les pensions et retraites*, 4,4 milijarde EUR) in 10-odstotna stopnja za izboljšave, preureditev, opremljanje in vzdrževalna dela (*taux de 10 % pour les travaux d'amélioration, de transformation, d'aménagement et d'entretien*, 4,3 milijarde EUR). Od leta 2013 so se kljub številnim poskusom nadzora nad stroški in številom davčnih izdatkov ti realno povečali za več kot 16 %. Čeprav so lahko davčni izdatki posledica ciljev ekonomske ali socialne politike, niso nujno stroškovno najučinkovitejši instrument in lahko v nekaterih primerih povzročijo resna gospodarska izkrivljanja. Kot je navedlo francosko računsko sodišče, davčni izdatki zmanjšujejo učinkovitost in preglednost francoskega davčnega sistema, povzročajo precejšnjo stopnjo zapletenosti, v širšem smislu pa povzročajo izgubo učinkovitosti pri razporejanju virov zaradi izkrivljanja posameznih odločitev. Z zakonom o večletnem načrtovanju javnih financ za obdobje 2023–2027, sprejetim novembra 2023, so bile uvedene posebne določbe za omejitev proračunskega učinka davčnih izdatkov, nadzor njihovega števila in povečanje njihove učinkovitosti, hkrati pa je njegov cilj izboljšati preglednost obveščanja Parlamenta v okviru letnega proračunskega postopka. Vendar so imeli pretekli poskusi le omejen uspeh pri zmanjševanju davčne zapletenosti in proračunskih stroškov, povezanih z davčnimi izdatki. Ker davčni izdatki po definiciji ne spadajo na področje uporabe vzpostavljenih proračunskih kontrol odhodkov, bi bila za njihovo omejitev potrebna podobna stopnja spremljanja, ki bi dopolnjevala pregled porabe, ki ga je začela vlada v okviru načrta za okrevanje in odpornost.

(22) Javnofinančni odhodki Francije, ki so v letu 2023 znašali 57,3 % BDP, so še vedno precej nad povprečjem Unije. Pomladanska napoved Komisije 2024 predvideva podobno vrzel v letih 2024 in 2025. Zato so za konsolidacijo javnih financ v Franciji potrebni odločni ukrepi v zvezi z javnofinančnimi odhodki. Novi mehanizem za pregled porabe, sprejet z zakonom o proračunu za leto 2023 v okviru načrta za okrevanje in odpornost, bi lahko podprl tako konsolidacijo in zmanjšanje javnega dolga. Glavni cilj tega novega mehanizma je redno ocenjevanje javnofinančnih odhodkov, da bi opredelili najučinkovitejše odhodke, ki spodbujajo rast, socialno vključenost ter zeleni in digitalni prehod, hkrati pa dosegli prihranke pri odhodkih, kadar se odkrijejo neučinkovitosti. Prvo poročilo s konkretnimi predlogi je bilo Parlamentu predloženo julija 2023. Vendar se zdi, da je pretvorba teh predlogov v konkretne in količinsko opredeljene varčevalne ukrepe v zakonu o proračunu za leto 2024 omejena. V prihodnje bi konsolidaciji javnih financ koristilo redno vključevanje količinsko opredeljenih ciljev varčevanja z odhodki iz pregledov porabe v prihodnje letno in večletno proračunsko načrtovanje.

(23) Načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k navedeni uredbi vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Te reforme in naložbe naj bi prispevale k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo. Glede na kratek časovni okvir je hitro nadaljevanje učinkovitega izvajanja načrta reform in naložb, vključno s poglavjem REPowerEU, bistveno, da bi Francija z zelenim in digitalnim prehodom ter ob hkratnem zagotavljanju socialne pravičnosti povečala svojo dolgoročno konkurenčnost. Za izpolnitev zavez iz načrta za okrevanje in odpornost do avgusta 2026 je bistveno, da Francija nadaljuje izvajanje reform in naložb. Sistematično vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev,

civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost.

(24) Francija mora v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ([21]) v okviru vmesnega pregleda programov kohezijske politike do marca 2025 pregledati svoj program, ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad plus (ESS+), Kohezijski sklad in Sklad za pravični prehod (SPP), pri čemer mora med drugim upoštevati izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo, sprejetih v letu 2024, ter svoj nacionalni energetski in podnebni načrt. Ta pregled je podlaga za dokončno dodelitev sredstev Unije, vključenih v vsak program. Francija je sicer dosegla napredek pri izvajanju kohezijske politike in evropskega stebra socialnih pravic, vendar izzivi ostajajo. Francija je leta 2023 zabeležila zmerno rast po vsej državi, čeprav so še vedno velike razlike med regijami in nekatere od njih beležijo dolgoročno počasno rast. Razvojne razlike med najbolj oddaljenimi in metropolitanskimi regijami ter med mestnimi in nemestnimi območji so velike. Pospešitev izvajanja programov kohezijske politike je bistvenega pomena. Prednostne naloge, dogovorjene v programih, so še vedno relevantne. Predvsem je pomembno, da se še naprej podpirajo raziskovalne, razvojne in inovacijske dejavnosti na regionalni ravni, zlasti s spodbujanjem regionalnih inovacijskih ekosistemov, strateških spretnosti ter privabljanjem talentov. Posebno pozornost je treba nameniti tudi potrebi po povečanju zmogljivosti podjetij za digitalizacijo in inovacije, zlasti v regijah, ki so v razvojni pasti. Prednostne naloge, ki prispevajo k zelenemu prehodu, ostajajo ključne, s posebnim poudarkom na proizvodnji energije iz obnovljivih virov, razvoju pametnih energetskih sistemov in ukrepov za energetsko učinkovitost ter prilagajanju podnebnim spremembam. V najbolj oddaljenih regijah so oskrba s pitno vodo, čiščenje odpadnih voda ter zbiranje komunalnih odpadkov in ravnanje z njimi še vedno temeljnega pomena. Še vedno so pomembni dejavno vključevanje prikrajšanih skupin, kot so osebe z migrantskim ozadjem in invalidi, pa tudi ciljno usmerjene naložbe v izpopolnjevanje in preusposabljanje v skladu s potrebami trga dela in s posebnim poudarkom na prikrajšanih skupinah. Ključnega pomena je tudi nadaljnje izvajanje ukrepov za boj proti revščini in za socialno vključevanje, s posebnim poudarkom na otrocih, dostopu do stanovanj in preprečevanju prisilnih izselitev. Francija bi lahko v podporo industrijski preobrazbi uporabila tudi platformo za strateške tehnologije za Evropo, vzpostavljeno z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]). Predvsem bi lahko nadalje razvijala potrebne spretnosti, tehnologije in infrastrukturo ter spodbujala udeležbo v novih strateških vrednostnih verigah (neto ničelno industrijo, kritične surovine, razogljičenje energetsko intenzivnih panog).

(25) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih z načrtom za okrevanje in odpornost ter drugimi skladi Unije, se Francija sooča z več dodatnimi izzivi, povezanimi s pomanjkanjem spretnosti, neenakostmi v izobraževalnem sistemu in poslabšanjem rezultatov izobraževanja, delovnimi pogoji in usposabljanjem učiteljev, pa tudi izzivi, povezanimi s poslovnim okoljem, raziskavami, razvojem in inovacijami ter zelenim prehodom. Reševanje teh izzivov bi pripomoglo k izboljšanju spretnosti delavcev in učnih izidov ter povečanju produktivnosti dela. Poleg tega bi se lahko izboljšala tudi učinkovitost francoskih podjetij, s čimer bi se povečala konkurenčnost francoskega gospodarstva. K podpiranju vzdržnosti javnih financ bi prispevalo tudi nadaljnje povečanje konkurenčnosti in produktivnosti dela.

(26) Pomanjkanje kvalificiranih delavcev je ena izmed glavnih ovir za zaposlovanje. Leta 2022 je to veljalo zlasti za industrijo, sektor informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) in zdravstveni sektor ter poklice, ki zahtevajo spretnosti za zeleni prehod. Poleg tega je 45 % francoskih malih in srednjih podjetij (MSP) poročalo, da zelo težko najdejo kandidate za zaposlitev z ustreznimi spretnostmi, v primerjavi z 38 % v Uniji. 83 % francoskih podjetij kot eno glavnih ovir za naložbe navaja pomanjkanje delovne sile in spretnosti, v primerjavi z 81 % v Uniji. Poleg tega pomanjkanje ustreznih spretnosti ovira naložbe v razogljičenje industrije. Kljub naložbam v izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev, ki jih podpira tudi Mehanizem, še vedno obstajajo težave, zlasti pri doseganju nizko usposobljenih delavcev ([23]) in usmerjanju vključevanja v usposabljanje za prednostne sektorje. Iz ocene preteklih in nedavnih naložb, kot je načrt za naložbe v spretnosti (*plan d'investissement dans les compétences*), je razvidno, da se le

([21]) Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Uredba (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([23]) Osebe z največ nižjo sekundarno izobrazbo (tj. ISCED 0–2).

25 % usposabljanja nanaša na prednostni sektor, 20 % usposabljanja pa je namenjenih poklicem, pri katerih vlada pomanjkanje spretnosti. Poleg tega se je leta 2022 izobraževanja udeležilo le približno 25 % nizkokvalificiranih odraslih. Učinkovitost ukrepov, ki podpirajo izpopolnjevanje in preusposabljanje, lahko zmanjša upadajoča uspešnost izobraževalnega sistema, saj so temeljne spretnosti podlaga za nadaljnje izobraževanje in usposabljanje. Čeprav je bil načrt za naložbe v spretnosti podaljšan do leta 2027, so se sredstva, namenjena zanj, zmanjšala.

(27) Kljub visokim javnofinančnim odhodkom za izobraževanje je francoski izobraževalni sistem nedavno zabeležil opazen upad uspešnosti, kar je še dodatno zaznamoval velik vpliv socialno-ekonomskega ozadja učencev. Glede na raziskavo Programa mednarodne primerjave dosežkov učencev (PISA) za leto 2022 je 28,8 % petnajstletnikov v Franciji doseglo slabše rezultate pri matematiki v primerjavi z 29,5 % v Uniji, 26,9 % jih je doseglo slabše rezultate pri branju v primerjavi s 26,2 % v Uniji, 23,8 % pa pri naravoslovju v primerjavi s 24,2 % v Uniji. Ti rezultati so okoli povprečja Unije, ki se je prav tako znatno poslabšalo. Delež učencev z nizkimi dosežki se je od leta 2018 znatno povečal na vseh treh področjih. Hkrati se je znatno zmanjšal delež najuspešnejših učencev, zlasti pri matematiki in branju. Upadanje temeljnih spretnosti je še izrazitejše med prikrajšanimi 15-letnimi učenci, vključno s tistimi z migrantskim ozadjem, ki se soočajo z dvakrat tolikšnim tveganjem poduspešnosti kot njihovi vrstniki, rojeni v Franciji, katerih starši so prav tako rojeni v Franciji. Izboljšanje uspešnosti učencev pri temeljnih spretnostih je ključnega pomena, in sicer že od zgodnjega otroštva. Skupni odhodki za osnovno izobraževanje v Franciji so nekoliko nižji od povprečja OECD. V zadnjih letih je bilo izvedenih več ukrepov za zmanjšanje neenakosti v šolah, kot je prepolovitev velikosti razredov na „prednostnih območjih izobraževanja“. Čeprav prve ocene kažejo na pozitiven učinek ukrepa na rezultate izobraževanja učencev, ne koristi 70 % prikrajšanih učencev, ki živijo zunaj prednostnih območij. Ministrstvo za izobraževanje je v letu 2023 spodbujalo večjo socialno raznolikost v šolah z določitvijo nezavezujočega cilja za zmanjšanje socialne segregacije v javnih šolah za 20 % do leta 2027 in s podpisom memoranduma o soglasju z zasebnimi šolami. Poleg tega bi lahko temeljne spretnosti okrepil ukrep, sprejet septembra 2023, s katerim je bila uvedena tedenska ura nivojskega pouka francoščine in matematike za vse učence. Vendar učinek teh ukrepov na učne izide še ni zaznaven in potrebna bodo nadaljnja vrednotenja. Prilagajanje virov in metod lokalnim okoliščinam in potrebam učencev bi lahko dodatno prispevalo k izboljšanju uspešnosti in pravičnosti izobraževalnega sistema.

(28) Čeprav so se plače učiteljev leta 2023 zvišale, ostajajo pomisleki glede privlačnosti poklica, pomanjkanje učiteljev pa negativno vpliva na rezultate izobraževanja. Francija ima eno najvišjih razmerij med učenci in učitelji v Uniji. Poleg tega bi lahko na kakovost poučevanja vplivala vse večja odvisnost od učiteljev, zaposlenih za določen čas, ki imajo v primerjavi z redno zaposlenimi učitelji nižje ravni kvalifikacij in izkušenj ter slabši dostop do usposabljanja. Sprejeti so bili ukrepi za izboljšanje pogojev poučevanja, vključno z okrepitvijo usposabljanja na področju francoščine in matematike za osnovnošolske učitelje. Kljub temu obstajajo možnosti za nadaljnjo razširitev teh ukrepov, zlasti z boljšo uskladitvijo začetnega in stalnega usposabljanja s spreminjajočimi se potrebami vseh učencev ter omogočanjem večje avtonomije učiteljev in šol. Čeprav poročilo OECD kaže, da lahko visoka stopnja avtonomije šol (ob obenem večji odgovornosti) pozitivno vpliva na uspešnost učencev, francosko računsko sodišče posebej opozarja, da imajo ravnatelji v praksi omejen manevrski prostor za prilagajanje potrebam učencev in lokalnim okoliščinam.

(29) Podjetja v Franciji kljub številnim reformam za upravno poenostavitev še vedno menijo, da je upravno breme veliko, kar negativno vpliva na inovacije in produktivnost. Glede na raziskavo iz leta 2022 49 % podjetij meni, da je zapletenost upravnih postopkov „zelo resen problem“ (med najvišjimi odstotki v Uniji in nad povprečjem Unije, ki znaša 33 %). Francija ocenjuje, da stroški, ki nastanejo zaradi prevelikega števila pravil, znašajo vsaj 3 % BDP na leto. V skladu s predlogi deležnikov za zmanjšanje upravnega bremena bi lahko prednost dali omejitvi števila dokumentov, ki jih je treba predložiti (načelo „povej samo enkrat“), in splošni digitalizaciji postopkov, hkrati pa bi bilo treba ohraniti točko za neposredne stike z upravo. Prednost bi lahko dali tudi nadomestitvi sistemov dovoljenj s preprostimi izjavami o skladnosti z veljavnimi pogoji ali, za občutljivejše sektorje, poenostavitvi dovoljenj s skrajšanjem časa odločanja in sprejetjem tihe odobritve, kadar se ta še ne uporablja.

(30) Francija namenja znatna javna sredstva za podporo raziskavam, razvoju in inovacijam v podjetjih. Tako ima med državami članicami enega največjih deležev BDP, usmerjenega v podpiranje raziskav in razvoja v podjetjih (0,45 % BDP v letu 2021) ([24]). Vendar raziskave in razvoj v podjetjih stagnirajo in ostajajo pod povprečjem Unije (1,43 % BDP v letu 2022). Glede na raziskavo EIB o naložbah iz leta 2023 je le 30 % francoskih podjetij (99,8 % od teh je MSP) vlagalo v razvoj novih produktov, procesov in storitev. To je eden najnižjih deležev v Uniji. Glede na stagnacijo kazalnikov, povezanih s sodelovanjem med akademskim in poslovnim svetom ([25]), ter vse manjšo privlačnost akademskih poklicnih poti se pričakuje, da bodo zakon o načrtovanju raziskav in drugi napovedani ukrepi, od katerih so nekateri vključeni v načrt za okrevanje in odpornost, izboljšali učinkovitost raziskovalnega sistema s krepitvijo povezave med znanostjo in gospodarstvom ter povečanjem privlačnosti raziskovalnih poklicnih poti. Kljub temu bo za uresničitev učinka teh ukrepov potreben čas, preden bo viden v kazalnikih. V veljavi je drag davčni dobropis za raziskave, čeprav so ocene v zvezi s tem pokazale velike slabosti. Ocena, ki jo je leta 2021 izvedla nacionalna komisija za vrednotenje inovacijskih politik (*Commission nationale d'évaluation des politiques d'innovation*), je pokazala, da shema ni imela pomembnih učinkov na večja podjetja, čeprav je bila podpora osredotočena nanje. Zato je mogoče to shemo raziskav in razvoja bolje usmeriti ter s tem okrepiti rezultate raziskav in razvoja, hkrati pa omejiti njene stroške. Drugi ukrepi za podporo inovacijam so precej manjši, vendar bolje usmerjeni v MSP. Vključujejo zlasti davčni dobropis za inovacije in status mladih inovativnih podjetij (*Jeunes Entreprises Innovantes*), ki zagonskim podjetjem, ki izpolnjujejo posebna merila intenzivnosti raziskav in razvoja ter rasti, zagotavlja socialne in davčne ugodnosti.

(31) V francoski mešanici energijskih virov se je delež fosilnih goriv leta 2022 nekoliko povečal, delež obnovljivih virov energije pa je bil majhen (14,6 %). Poleg tega Francija še zdaleč ni izpolnila svojega cilja, določenega na ravni Unije za leto 2020 glede energije iz obnovljivih virov. Kljub povečanju nameščene zmogljivosti proizvodnje energije iz obnovljivih virov v letu 2022 zaradi znatnega povečanja sončne energije Francija v smislu doseganja ciljev za leto 2030 zaostaja pri uvajanju energije iz obnovljivih virov, zlasti kar zadeva proizvodnjo električne energije. V razmerah, ko bo za gradnjo napovedanih dodatnih jedrskih elektrarn potreben čas, potrebe po elektrifikaciji pa naj bi se hitro povečevale, bi hitra uvedba obnovljivih virov energije prispevala k zanesljivosti oskrbe Francije z energijo in hkrati zmanjšala njeno odvisnost od fosilnih goriv. Francija je marca 2023 sprejela zakon o pospešitvi proizvodnje energije iz obnovljivih virov, ki določa, da morajo občine v določenem roku na podlagi pristopa od spodaj navzgor opredeliti „območja za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije". Predvideno je hitro izvajanje tega zakona. Vendar je do sredine aprila 2024 taka območja opredelilo manj kot 20 % občin. Poleg tega v edem od izvedbenih aktov še vedno niso določeni regionalni cilji večletnega energetskega načrta (*programmation pluriannuelle de l'énergie*), ki še ni objavljen. Prav tako je še vedno treba poenostaviti postopke priključitve na distribucijsko omrežje za lastno porabo. Potrebne so nadaljnje naložbe v elektroenergetska omrežja in rešitve za prožnost, na primer glede shranjevanja, da bi vključili večje količine energije iz obnovljivih virov in zagotovili zanesljivost oskrbe.

(32) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2024 priporočil, naj države članice euroobmočja sprejmejo ukrepe, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o euroobmočju za leto 2024. Kar zadeva Francijo, priporočila 1, 2, 3 in 4 prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega in četrtega priporočila iz priporočila o euroobmočju za leto 2024 –

PRIPOROČA, da Francija v letih 2024 in 2025 ukrepa tako, da:

1. pravočasno predloži srednjeročni fiskalno-strukturni načrt; v skladu z zahtevami reformiranega Pakta za stabilnost in rast omeji rast očiščenih odhodkov v letu 2025 na stopnjo, ki bo med drugim skladna z verjetnim zmanjševanjem dolga sektorja država v srednjeročnem obdobju in zmanjšanjem primanjkljaja sektorja država v smeri referenčne vrednosti 3 % BDP iz Pogodbe; zmanjša zapletenost davčnega sistema z boljšim usmerjanjem davčnih izdatkov, odpravo najmanj učinkovitih in omejevanjem njihovega splošnega proračunskega učinka; nadaljuje prizadevanja za izboljšanje kakovosti proračunskih ukrepov, vključno z določitvijo kvantitativnih ciljev za prihranke pri odhodkih pri proračunskem načrtovanju v okviru vzpostavljenega okvira za preglede porabe;

([24]) Po izračunih Komisije je podpora vsota davčnih spodbud v višini 0,28 % BDP (podatki OECD, nazadnje posodobljeni aprila 2024) in neposredne podpore (z nepovratnimi sredstvi itd.) v višini 0,16 % BDP (podatki Eurostata, nazadnje posodobljeni 17. marca 2024).

([25]) In sicer, javno-zasebne znanstvene soobjave kot % skupnega števila publikacij; javnofinančni odhodki za raziskave in razvoj, ki jih financirajo (nacionalna) podjetja, kot % BDP ter javnofinančni odhodki za raziskave in razvoj, ki jih financirajo (nacionalna) podjetja, kot % skupnih javnofinančnih odhodkov za raziskave in razvoj.

2. nadaljuje hitro in učinkovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ter zagotovi dokončanje reform in naložb do avgusta 2026; pospeši izvajanje programov kohezijske politike; se v okviru vmesnega pregleda teh programov še naprej osredotoča na dogovorjene prednostne naloge, pri čemer upošteva priložnosti, ki jih ponuja pobuda za platformo za strateške tehnologije za Evropo za izboljšanje konkurenčnosti;

3. nadalje obravnava pomanjkanje spretnosti, tudi v poklicih, povezanih z zelenim prehodom, in spodbuja udeležbo v usposabljanju, zlasti med nizko usposobljenimi delavci; izboljša uspešnost in pravičnost izobraževalnega sistema; okrepi učiteljski poklic, vključno z izboljšanjem delovnih pogojev in usposabljanja;

4. izboljša poslovno okolje z zmanjšanjem upravnega bremena; spodbuja intenzivnost raziskav in razvoja v podjetjih, vključno z boljšim usmerjanjem programov javne podpore; pospeši energetski prehod s hitrejšim uvajanjem obnovljivih virov energije, vključno s sprejetjem sekundarne zakonodaje, vzpostavitvijo „območij za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije“ in spodbujanjem tehnologij za shranjevanje energije.

V Luxembourgu, 21. oktobra 2024

Za Svet

predsednik

NAGY I.